

De drie **WATER** torens van Gent

Waar men gaat langs Vlaamse wegen, komt men watertorens tegen. Dankzij die vaak opvallende bouwsels zit er voldoende druk op het water dat uit de kraan komt. Johan Peirens van TMVW leidt ons rond op de site aan de Kattenberg in Gent, waar er maar liefst drie watertorens bij elkaar staan.

26

Op het hoogste punt

Als u een watertoren tegenkomt, mag u er zeker van zijn dat u zich op een van de hoogste punten van een gemeente bevindt. In Gent is dat de Blandinus of Blandijnberg. Watertorens werken immers volgens het principe van de communicerende vaten. 'De drie watertorens hier worden bevoorrad door onze toevoerleidingen die lopen van Ukkel naar de kust en van Brakel naar Gent. Aangezien Brakel 110 meter boven de zeespiegel ligt, stroomt het drinkwater vanzelf en met een aanzienlijke druk richting kust. Die druk zorgt er ook voor dat het water tot bovenin de watertorens wordt gestuwd: de kuipen bevinden zich op een hoogte van 50 meter boven de zeespiegel.' Als een Gentenaar vervolgens zijn bad laat vollopen, loopt een deel van het water uit de toren weg, en wordt weer aangevuld. Communicerende vaten dus. 'Als de watertoren vol is, kunnen we natuurlijk wel de kraan dichtdraaien,' zegt Johan. 'Anders loopt de toren over.'

Brr, koud hier

We staan in de watertoren met een gigantische watermassa boven ons hoofd. Als we een hand op de buizen leggen, voelen we in de trilling de immense kracht van het binnenstromende water. En hoewel buiten de zon volop schijnt, is het hierbinnen toch maar fris. 'Het water heeft een temperatuur van ongeveer 12 graden,' zegt Johan. 'Daardoor is het 's zomers in de watertoren inderdaad koel. In de winter is het hier dan weer warmer dan buiten.' Bevriezen zal het water in een watertoren nooit doen.

Tweeling uit 1881

Twee van de drie watertorens op de site zijn relictten uit een andere tijd: ze werden gebouwd in 1881. Johan: 'Eeuwenlang haalden de mensen hun water uit rivieren en waterlopen. De monniken lieten als eersten waterputten graven. Rivieren deden immers ook dienst als riool, wat epidemieën in de hand werkte. Na verloop van tijd kwamen er ook openbare waterputten. Rond 1880 werd er in Gent voor het eerst een ondergrondse galerij uitgehouwen waarin grondwater werd verzameld. Dat werd naar

De twee watertorens uit 1881, gezien vanop het dak van hun moderne broertje. Let ook op de drie torens aan de einder.

Johan Peirens (TMVW): 'De 4000 m³ water in de drie torens wordt elke dag vijf keer helemaal ververs, om de Gentenaars te bevoorraden.'

worpen door een architect, en die is hier in Gent met een heel origineel ontwerp afgekomen,' zegt Johan. Het gebouw lijkt met zijn spiegglazen buitenkant meer op een kantoorgebouw dan op een watertoren. Alleen de golvende lijn van de muren verradt wat het gebouw werkelijk bevat. Deze watertoren heeft een inhoud van 2000 m³. Onder de toren zit nog een waterreservoir van 2500 m³.

Negen waterkuipen per dag

Om de stad Gent te bevoorraden is heel wat water nodig. 'Om je een idee te geven: de 4000 m³ water in de drie torens wordt elke dag vijf keer helemaal ververs.' Bovendien staan er ook elders in Gent nog verschillende watertorens. Ze staan allemaal via het net in verbinding met elkaar, en de kuipen bevinden zich telkens op ongeveer dezelfde hoogte.

Het einde van een tijdperk

Torenwachters zoals vroeger zijn er vandaag niet meer. Ze zijn vervangen door computersturing. Ook de watertorens zelf zijn eigenlijk niet meer van deze tijd. Er bestaat nu een toestel dat hetzelfde doet: een ondergronds drukreducetoestel dat het water direct aftapt van het toevoernet en het op de juiste druk brengt. Op het toevoernet is de druk immers tussen 6 en 11 bar, bij de mensen thuis is dat 4 bar. 'Die toestellen zijn stukken goedkoper dan een nieuwe watertoren,' zegt Johan. 'Intussen zijn er al vele tientallen drukreducereinstallaties,

de twee gloednieuwe watertorens gepompt om de rijke burgers van zuiver water te voorzien.' De twee torens, met een inhoud van elk 1000 m³, doen tot op vandaag goed dienst. Elke toren heeft een kuip uit gietijzeren platen verbonden

Watertorens zijn eigenlijk niet meer van deze tijd: hun werk wordt overgenomen door ondergrondse drukreducetoestellen.

met klinknagels. De kuip hangt op een ronde bakstenen muur die aan de basis maar liefst 2,5 meter dik is. Stevig materiaal.

Met dank aan de architect

In 1976 kwam er op de site een derde toren bij. De meeste moderne watertorens bestaan uit betonpalen met daarop een betonnen kuip. De derde toren op de site volgt dat principe, maar ziet er van buitenaf helemaal niet als een watertoren uit. 'De meeste watertorens worden ont-

en nieuwe watertorens bouwen wij alvast niet meer.' Toch hebben watertorens nog een grote troef. 'In een watertoren heb je reservecapaciteit, voor mocht er opeens extra water nodig zijn. De watertorens die er staan, worden dus nog altijd gebruikt en dat zal nog heel lang zo blijven.'

